

IN ZAKE AMBON

Naar aanleiding van het prae-advies ener commissie bestaande uit de leden Prof. Mr J. H. W. Verzijl, voorzitter, Mrs W. F. A. Baron van Haersolte, K. van Rijckevorsel en G. J. de Lint, leden, kwam ter vergadering der Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht d.d. 24 Juni 1950 de navolgende resolutie tot stand:

„De Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht,

op 24 Juni 1950 te Rotterdam in vergadering bijeen, kennis genomen hebbende van een schrijven van J. P. Nikijuluw, in diens hoedanigheid van Vertegenwoordiger der Republiek Zuid-Molukken, waarin deze aan de Vereniging verzoekt haar oordeel te willen uitspreken over de rechtstoestand der op 24 April 1950 uitgeroepen onafhankelijke Republiek Zuid-Molukken, met name over de verplichting van de Republiek der V.S.I. en het Koninkrijk der Nederlanden om deze rechtstoestand te erkennen:

overwegende:

dat de, het gebied der Zuid-Molukken bewonende, Ambonese bevolking is een „bevolking van een gebied”, als bedoeld in art. 2 lid I der tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der V.S.I. ter Ronde Tafel Conferentie aangegane Overgangsovereenkomst, zodat die *bevolking* het recht had om op de aldaar omschreven wijze zich tot een afzonderlijke deelstaat te vormen en om daarna krachtens art. 2 lid 2 der Overgangsovereenkomst de gelegenheid te krijgen de definitieve constitutie van de Republiek der V.S.I. al dan niet te aanvaarden, — dus om al dan niet uit die Republiek te treden —, en de bevoegdheid te hebben tot onderhandeling omtrent een speciale verhouding tot de Republiek der V.S.I. en het Koninkrijk der Nederlanden;

dat het krachtens voormelde bepaling van *internationaal recht* aan de Ambonese *bevolking* toekomende *zelfbeschikkingsrecht* niet meer op de in die bepaling omschreven wijze kon worden uitgeoefend, daar het door de Regering van de Deelstaat Oost-Indonesië vóór 24 April 1950 uitdrukkelijk en herhaaldelijk op de Regeringen van de Republiek der V.S.I. en van het Koninkrijk der Nederlanden en op de Commissie der Verenigde Naties voor Indonesië gedane beroep tot toepassing van die bepaling is afgewezen of terzijde gelegd, waaruit dus duidelijk is gebleken, dat verwezenlijking van het zelfbeschikkingsrecht van de in de gebieden van de Deelstaat Oost-Indonesië wonende bevolkingen op die wijze en in die vorm niet mogelijk was:

dat die onmogelijkheid tot uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht op de in art. 2 der Overgangsovereenkomst omschreven wijze,

is bevestigd door het op 20 Mei 1950 door de Regering van de Republiek der V.S.I. bekend gemaakte besluit tot opheffing van de door alle Overeenkomsten der Ronde Tafel Conferentie vooronderstelde en internationaalrechtelijk vastgestelde federale structuur van die Republiek en tot vestiging van een zogenaamde eenheidsstaat, tengevolge van welk besluit immers de ten tijde van het aangaan die Overeenkomsten bestaande deelstaten niet meer in de gelegenheid worden gesteld om krachtens art. 2 lid 2 der Overgangsovereenkomst uit de Republiek der V.S.I. te treden, en te onderhandelen over een speciale verhouding tot de Republiek der V.S.I. en tot het Koninkrijk der Nederlanden;

dat dus de Zuid-Molukken Raad, als vertegenwoordigend lichaam van de Ambonese bevolking en het gebied der Zuid-Molukken, bevoegd was om *eigenmachtig* het internationaalrechtelijk aan die bevolking toekomende zelfbeschikkingsrecht te verwezenlijken door op 24 April 1950 een onafhankelijke Staat, de Republiek Zuid-Molukken, uit te roepen;

dat weliswaar in de nationale rechtsorde *eigenrichting* meestal ongeoorloofd is, althans in het privaatrecht, doch zodanig verbod allerminst geldt in de nog zo onvolkomen, niet door rechterlijke dwangmiddelen beschermde, internationale rechtsorde;

dat dus van een „opstand” der Ambonese bevolking tegen het wettige gezag geen sprake is, daar dit wettige gezag zelve in art. 2 der Overgangsovereenkomst *materieel* het zelfbeschikkingsrecht, — ook om zich los te maken van dat wettige gezag — aan die bevolking heeft toegekend, terwijl dit wettige gezag daarenboven verhinderd heeft, dat die bevolking op de *formeel* omschreven wijze dat zelfbeschikkingsrecht verwezenlijkt;

is mitsdien van oordeel:

dat de Republiek Zuid-Molukken het recht had de onafhankelijkheid uit te roepen en *gerechtigd* is die onafhankelijkheid tegenover iedereen te handhaven, teneinde haar bevoegdheid krachtens art. 2 der Overgangsovereenkomst te verwezenlijken om niet de Verenigde Staten van Indonesië en het Koninkrijk der Nederlanden te onderhandelen omtrent een speciale verhouding tot die beide Staten.”

Prof. Mr J. A. VAN HAMEL,
Voorzitter.

Mr K. JANSMA, Secretaris.